

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Petra Fejfarová, *Portugalský infinitiv a jeho srovnání s infinitivem ve španělštině*, 2019, 45 stran

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje problematice infinitivu a jeho srovnání v portugalštině a španělštině. Zvolené téma je bezpochyby přínosné, neboť tyto dva jazyky sice představují jazyky příbuzné, nicméně zrovna v problematice infinitivu vykazují rozdíly, kdy portugalština disponuje jeho flektivním tvarem, který španělština nemá. Nabízí se tedy otázka, kterou si autorka položila, tj. jak se tento rozdíl v praxi projevuje.

Autorka zvolila přístup spíše popisný a své poznatky čerpá z portugalských a španělských gramatik, nikoli z vlastního výzkumu. Práci přehledně rozdělila na část věnovanou infinitivu v portugalštině, jeho tvarům a použití, dále část věnovanou infinitivu španělskému, jeho tvarům a použití, a následně infinitivy u obou jazyků srovnává a snaží se dobrat rozdíly v jejich chování.

V kapitolách 2 - 4 bych v některých případech volila přesnější formulace či dovysvětlení pouze nastíněných faktů. Např. kap. 2.1, str. 4 – dle M. Poláška můžeme na problematiku nahlížet „syntaktickým a morfologickým přístupem“, postrádám však upřesnění, v čem tyto úhly pohledu spočívají a v čem se liší. Za mírně matoucí považuji i vysvětlení rozdílů mezi osobním a flektivním infinitivem na str. 4. Na str. 18 pak autorka definuje vztahné věty infinitivní jako věty tvořené konstituentem A a slovesem SER – chce tím říci, že je to jediná možná podoba vztahných infinitivních vět? Dovysvětlení by si zasloužila i formulace na str. 22, že „flektivní formu infinitivu zde nalezneme jen zřídka“, tato skutečnost pak slouží několika lingvistům jako argument, proč vedlejší věty účinkové ze syntaktického hlediska neřadíme do vedlejších vět adverbiálních“. Za matoucí považuji i větu na str. 27 „Četné nahrazování se týká některých vedlejších vět konjunktivu imperfekta a konjunktivu minulého času“ – znamená to, že věty s jinými konjunktivy krátit nejdou? Stejně tak bych považovala za přínosnou nějakou stručnou přehledovou kapitolku o funkcích infinitivu obecně (z hierarchizace kapitol přirozeně vyplývá, že jeho primární funkcí je krácení vět. Je tomu skutečně tak?).

V případě klíčové třetí části je pak škoda, že se některé dílčí kapitoly soustředí spíše na charakteristiku typu vět dle sémantické klasifikace sloves než na samotnou roli infinitivu v nich a opomíjí zmínit, zda se u daného typu slovesa preferuje užití formy flektivní či neflektivní, případně zda je k volbě určité formy infinitivu nějaký dohledatelný důvod. Kapitole by dle mého názoru prospělo, kdyby na konci každé dílčí části byl stručný souhrn popisující roli infinitivu v daném typu vět, zejména pak v jakých situacích se preferuje tvar flektivní před neflektivním či existují-li kontexty, kdy je možno použít ten či onen bez rozdílu významu (viz třeba autorčina poznámka na str. 15, že u kompletivních vět předmětných přímých je u sloves hodnotících možno použít jak flektivní tak neflektivní tvar). Toto shrnutí by autorka mohla doplnit při obhajobě práce.

Velmi oceňuji kapitolu 5, kde autorka projevuje své analytické schopnosti, když systematicky srovná chování infinitivu v obou jazycích. Zároveň v této kapitole zcela naplní cíle, které si stanovila v úvodu práce, tj. např. ukázat, jaké prostředky užívá španělština tam, kde se portugalština uchyluje k flektivnímu infinitivu. Závěry, ke kterým autorka místy dochází, sice nejsou nijak nové (např. informace, že v perifrastických konstrukcích španělština preferuje

gerundium), nicméně představují logickou dedukci na základě analyzovaných faktů a v rámci daného tématu tudíž nemohou být opominuty. Stran dosažených závěrů bych v rámci obhajoby jen požádala o komentář tvrzení na str. 38, kde autorka zmiňuje, že „na rozdíl od portugalštiny může ve španělštině v určitých případech docházet k záměně infinitivu jednoduchého a složeného“ – v portugalštině k těmto záměnám nikdy nedochází?

Navzdory výše uvedeným komentářům považuji předkládanou práci za kvalitně a systematicky zpracovanou. Autorka ukázala, že je schopna obstarat si adekvátní a aktuální sekundární literaturu a umí s ní pracovat. Oceňuji, že v práci dokonce odkazuje i na jiné diplomové či doktorské práce, které se problematice věnovaly. V dílčích pasážích taktéž prokázala schopnost analytického myšlení, stejně jako schopnost vyvodit z analyzovaných faktů logické závěry. Po formální stránce je práce psána velmi srozumitelně, s minimem nejasných formulací, chyb či překlepů (např. str. 3 „ne^{infinitní} tvary se charakterizují tím, že sama o sobě nemohou vyjádřit...“, str. 9 „studenti jsou schopné se učit...“, str. 13 – nepřesné uvedení příkladu věty nahraditelné „algo, alguém“, str. 14 – nejasná formulace „kompletivní věty předmětné přímé plní funkci tranzitivních a ditranzitivních sloves“, str. 39 – „infinitní konstrukce samí o sobě“ atd.).

Domnívám se tedy, že bakalářská práce Petry Fejfarové splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji její klasifikaci známkou velmi dobře.

V Olomouci 14. 5. 2019

Mgr. Petra Svobodová, Ph.D.